

[Bergenhelm, Johan]

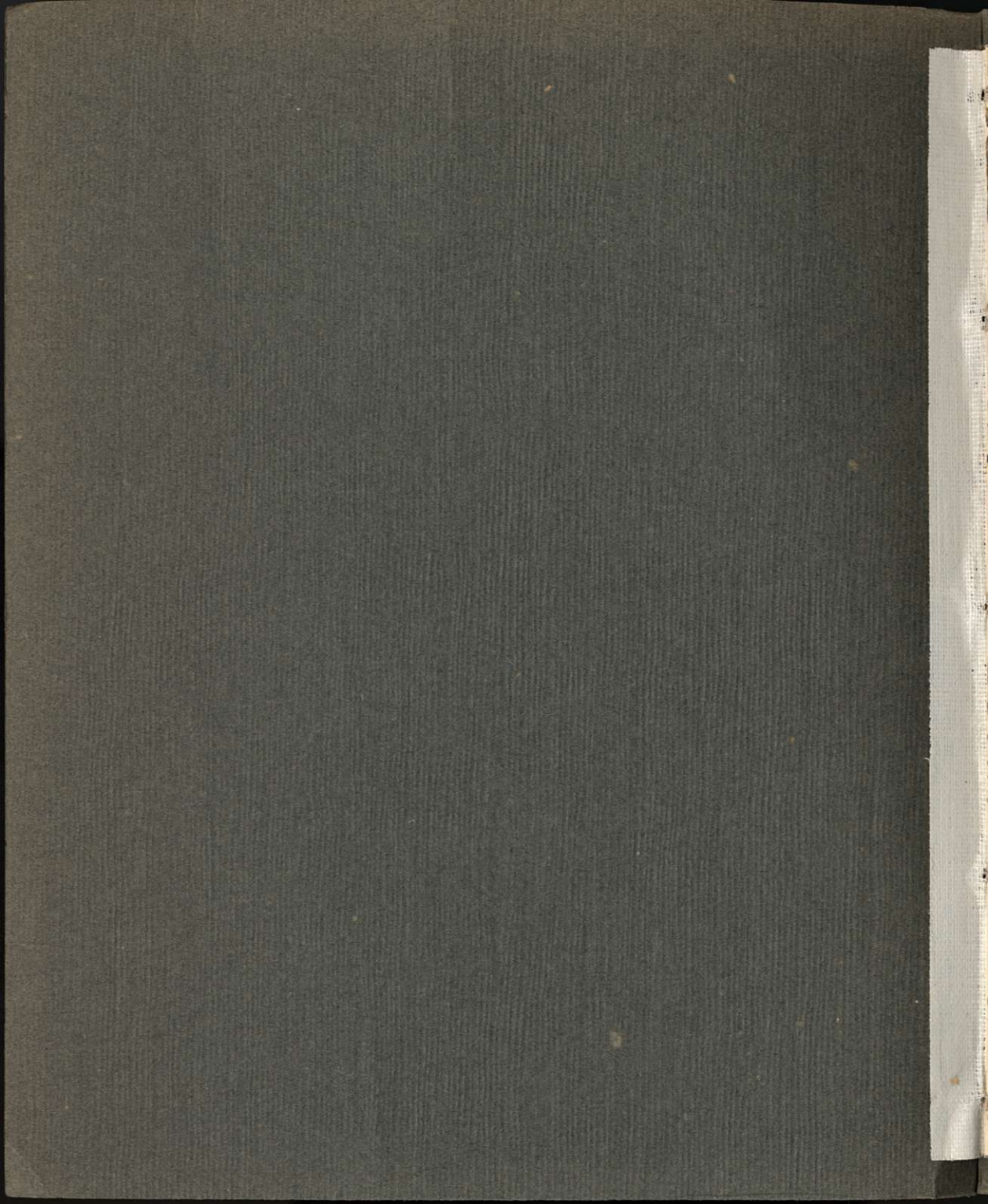
Then

Nordiske Krigs Lösen

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1928

[Bergennielm, Johan]

BIBLIOTHECA
UNIV. HELS.

Then
Wardiste Krigs Lösen/

Som then för tiden synes skiftas effter War-
ternes åtskilliga Fördehl/ tillstånd och Ögneshyfte/

hämtad af the gamle Scribenter på Latin/ och således ut-
tåletad och satt uti följande Swenske Rym.

Konungen i stor Britannien:
Och aldrig Kriget kan af någon jämt ståds föras.

Konungen i Dannemarck:
Min Meyndighet skal stå!

General Stat.

Men see och på tin Magt /
Och tänck / hur' mången Kriig sidst har i Tämmer bragt.

Konungen i stor Britannien:
Uppå en tijnas tijd kan snart en Stat förwandlas.

Romerste Rånsaren:
Thet bästa är / at snart om Freds Tractater handlas.

Konungen i Dannemarck:
Förgäfves är alt Råd : Jag blijr wid mitt Upsåt :

Neder Sächsise Kredsen:
Thet är ett Kaserij och skräckligt öfwerdåd!

**The Danske Soldater / som falla in i
Hollsten:**

Thet galler Hollsten tig! Wij jaga tina Bønder ;
Utöda Land och stad / och plundra alt i sönder.

Bar.

Bar. Gyllenstierna på the bågge Hertigdömers
Brehmen och Behrden wågnar :

Wij see en Wad-Eld i wår Grannes Hemwist rafa ;
En trogen Patriot förwahrar så sitt Land :

Thur-Försten af Hannover :

Then torde löpa bort / at wij sielf' måste fasa.

Hertigen af Selle :

Så lähne till i tijd / at släckia / hwar sin Hand !

Gen. Stat.

Then icke bijsår / är så god / som then som stielper :

Thur-Försten af Brandenb.

Jag seer / at thenna gång then rår' / som Lyckan hielper ;

Och torde hwar och en behålla / hwad han får :

Thersför' jag wånter nu / men sidst med Lyckan går.

Biskopen af Münster till the Hollandske
auxiliar Troupper :

Hwen läcker eder fram och eder Koo förstörer ?

Jag trässar eder / at sig eder Foot ei rörer !

Theras Svar :

Gack till Mesz-Booken tu och hwad titt fall tillhör ;

Om Krijg lär kymra sig then / som thet föra bör.

Han-

Baner upmuntrar sig sielf till at utstå
Belågringen:

Baner! thet galler dig! Nu skal tu fatta modet!
Thet måste hwar och en i döden släppa blodet!
Dock är åtskilnad på: Skamm får / hwen rådder är:
Then tappre sitt Beröm och efter Döden bär.

Bönningen hårdtbelågrad.

Fast Watnet swallar upp och stora Bøljer giuter /
Står klippan likwäl fast och them lillbaka skriuter.

Hertigen af Würtensb. drager tillbaka ifrån
Festningen.

På klippan haa wij stött och falla nu tillbaka:
Så går thet / när Gud will vårt Hopp och Magt för-
saka.

The Allierades Sold.

Så går thet; ingen wet / hwad effteråth kan komma
I tänckte ei therpå / hwad lände til er fromma/
Tå thet först wäl gick / nu har thet och sen så gått /
At edert Högmöod här har wackra stöter fått.

Baner til Hertigen af Würtensberg.

Så gå nu / haf försyn en ann gång at begabba
Then dygd / med hwilcken tu och tine skole drabba.

Engeland

Engelland = och Holländske Flotten:

Uti Norden sig förtår / wij kunne en tilgifwa ;
Wij skole Medlare bland eder begge blifwa.

The Danske Undersåtare til sin Konung !

Vår Konung till Förswar vårt Huswud skulle wara
Och kommer på oss sielf then store örligs sakra:

O! Konung tänck på oss / om tu framhårdar så /
Hwad skal med dig och oss thet för en Andra så ?

I medlertijd / då the Danske Wapen sig fullan fram-
tedde / dock ännu intet så mycket fiendteliget begynte /
hafwer Konungen i Pohland Fredrik Augustus, (som
thenna Höghet utom sitt Schurförstendöme wid pass för
tre Åhr sedan erhållet hade) af sitt grymma sinne / se-
dan han all Guds och menniskl. Lags rättensnöre öfwer-
skridit / sine Sachsiske rötwares hoop / under Flem-
mings och Carlewizens anförande / oförmodeligen /
lijka som han tijden ther till passat / låtit infalla uti
Lisland. Hwille / ehuruwål the samma Prowins
mycket utödat / dock genom theß General Gouver-
neurs ERICH DAHLBERGS försigtighet och på alla hån-
delsor wakande öga och omsorg stångde / och förmedelst
några Finnska Troupper , som fullan långsam / då
Winterens och Wärens obehöwade Wäderleek them icke
litet hindrat / en så wijd wäg genom Finmland / Care-
len /

len / Ingermanland / Esthland och en dehl af Lifland
dragit fram / dock uti läglig tijd then nödstälte Staden
Riga undsatt / äre tillbaka dresne. Fördenfull talar han
til the först framkommande Sachsiske Troupper:

Bref Dahlberg:

Hwad ären j för Folck? Hwad willjen j hijt föra?

The Sachsiske:

Wår Wårja är wår Lag / at / hwad wij willien / giöra

Bref Dahlberg:

Om j för Menniskior ey räddens / fruchten Gud!

The Sachsiske:

Nu är at fiftia bäst / och tijden är wårt Bud.

Bref Dahlberg:

See! thetta enda streek läbr of om alla dömma /
At thesse menniskior GUD och all Lag förglömma.

Konungen i Pohland.

Hwad? skal then Lägenhet förbij jag låta gå?
Jag kunde then så god igen ey hastigt få.

Konungen i Sverige.

Så giöre tiufwar och thet folckslag / som will röfwa.
Men skal een Konung ei een redlig trohet öfwa?

Konun-

Konungen i Bohland :

Then Wägen är gemen bedraga under sten
Af Wänstap ; = = =

Konungen i Sverige :

= = Fast gemen : är thet dock ett stort Men.

Konungen i Bohland :

Hwen wägar / lycklig är ; = = =

Konungen i Sverige :

= = = Men lyckan offta wanckar /
Thet stannar aldrig ; sidst bedrar then falska tanckar.

Konungen i Bohland :

Magt och Arglistighet kan ingen ting mot stå

Konungen i Sverige :

Sidst måste sweek sin Macht af swaghet sielft fullstå.

Konungen i Bohland :

Hwem skulle lyckan ta så hastigt öfwer gifwa ?
Som thet sig först har wiist / kan thet och längre blifwa.

Konungen i Sverige :

Nei nei / thet går ei så : Thet håller icke ut /
Thet som först hugnat har / geer ett bedröfwadt slut.

Carlewiz till Neuermunda :

Nu kommen är then Dag / så tu skalt Neuer-Munda
Tig under Konungens i Pohland Sket skynda!

Budberg.

Thet är ei än så wist : Wij fackte såsom Männ
Hwen wet / o Carlewiz ! Hwen af oss winner änn?
See ! huru Carlewiz nu uti Isen bijter
Och hans skamfulle Mund i egna Blodet ryter !
Dock som på Manskap oss thet uti längden tryter /
Wår Guarnison sitt stånd på bättre Hopp ombbyter.
Men tänck / o Patkul tänck ! thet Blod / som nu utflutit.
Har tin förargelse / o arge Karl utgutit !
Thet ropar öfwer dig : Wee Patkull! = =

Wattul Förrådaren :

= = = = = Lät thet skee !
Jag hämnas : = = = = =

En Swenskt Soldat swarar :

Ja GUDS hämd lär ewigt Wee dig gee !

Konungen i Pohland til Neumunda :

Nu Neuer-Munda tu mig mycket wäl behager/
Eitt Namn förthen skull tu utaf Augusto tager :

Konun

Konungen i Sverige :

Men / huru åter tå lär thet behaga tig /
Når Neuer-Münd' igen sig gifwer under mig?

Konungen i Bohland :

Så högt är intet satt / thet till ei dygden klifwer.

Konungen i Sverige.

Tu tin förmåtenhet ett dygde Namn sielf gifwer :

Konungen i Bohland :

Hwad achtar Fienden / om thet sweet eller dygd?

Konungen i Sverige.

Jag skal uptäckia tig / tu Mördare / tin blygd.

Konungen i Bohland :

Hwad ? skal jag råkenſkap tig för min Seger gifwa ?

Konungen i Sverige.

Olycklig bättre är än saleds ſkamlös bliſwa.

Konungen i Bohland :

Jag har thet / som jag har :

Konungen i Sverige.

Tu ſkalt thet till eernå /
Alt GUD tig låter Löhn lijk tine Wärc undſå!

Konungen i Pohland:

Med thetta lärer tu mig ingalunda skrämma!

Konungen i Sverige.

Så lär theß mehra tig then högste GUD utskämma;
Then högstes Majestät kan sättia tig i Nöd
Alt tin Omvändelse förtager sielf tin Död.

Konungen i Pohland:

Min enda önskan är; at jag mån Riga hade.

Dahlberg:

O! hören käre Barn! hwad thenna stormund sade
Wij måste bära thet / som GUD of lägger på;
Dock willje wij med GUD trygg' emot honom stå.

Finske Troupperne fins emellan:

The gamle lärde of i Barnedomen rijsa
Och wijsst' of / huru man med tapperhet skal strijda /
En wåre Finnar haa ju alltiid warit prijst /
Alt the i Fred och Krijg sig såsom Männ städs wijsst:
Så låt of med godt Mod och thenna gång framdraga
The falske Sachsers Folck från Staden Riga jaga/
Fast Wäderleken swår / som Ahrensens tijd medbår.
Then som uthårda kan / en tapper Finne är.

Cardinalen Primas till Konungen i
Wohland :

Tu west / hwad jag för Råd tig förr har plågat gifwa /
Tu skulle i vårt Land och wid förbundet blifwa /
Men / sij ! tin Ungdom har tig till olycka bragt
Tu lär på sidstone see / hwad tu har för Magt.
Och / om tu ännu will uppå the tina tänckia /
Så gå tillbaka / förr / än som the tig inskränckia.
Ty / så the Wargen fatt / så lär the skinet klåå /
An hafwer ingen fått från Swerge onåpst gå.

The Finnske Troupper till the
Sachsiska :

Hwad ? löpen i nu bort / och willjen ei stå stilla /
Som Landsens Wärg förtåhrt / tā wii haa fahrit illa ?

The Sachsiske :

Nei / nei wii märcke nu / at GUD med eder är
Thet Kriig är en för oss / hwar GUD sielf Skolden bår.

Konungen i Wohland till Cardin.
Primas :

Hwad skal jag skrifwa nu ? jag kan thet nu besinna /
Mot GUD och mot Guds Folck kan ei min Magt till
hinna.

Ps. Kungallinnas ja tuitte z.

ADRIANVS
1638. VII

Konung. i Sverige:

Frijs ware tig **D** **B** **L** **D**! låt thet så
framgent gå /

Det Kriget lycktas wål / och wij tin
Fred undså!

Dr. Knyazevskis

Janis V.

Bergenshusen

